

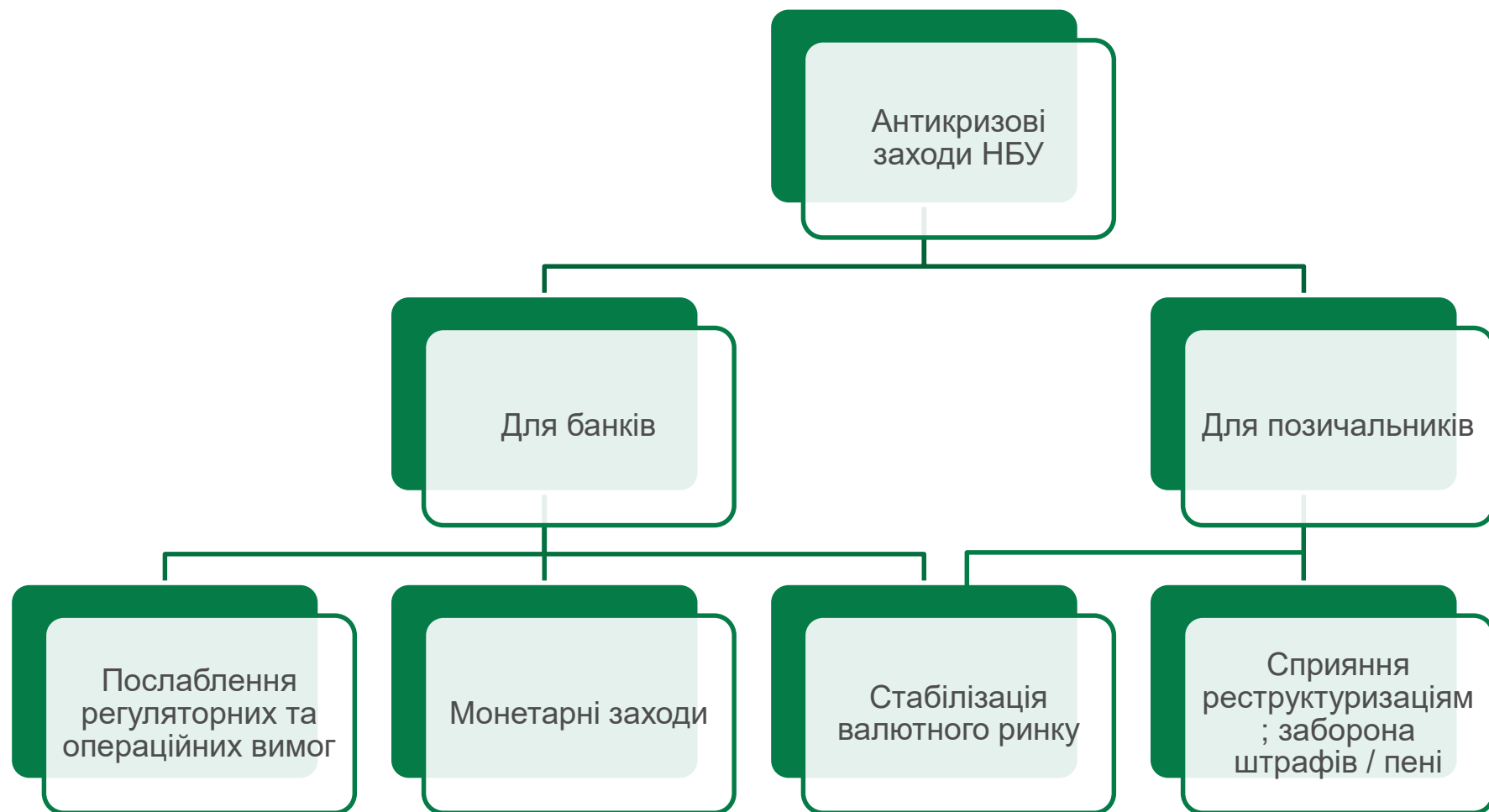
Національний
банк України

Регуляторні кроки для зменшення впливу кризи на фінансовий сектор

19 травня 2023 року

НБУ вжив широкий спектр заходів стабілізації

Розробити перелік заходів допоміг досвід коронакризи

	Під час коронакризи (на квітень 2020 р.)	Під час воєнного стану (на травень 2022 р.)
Монетарні	<p>Регулярний перегляд облікової ставки (ставка знизилася).</p> <p>Запровадження довгострокового рефінансування.</p> <p>Запровадження процентного свопу з банками.</p> <p>Включення до переліку застави для рефінансування муніципальних та гарантованих державою облігацій.</p>	<p>Облікова ставка не переглядалася до червня 2022.</p> <p>Запровадження річного бланкового рефінансування.</p> <p>Скасування коригуючих коефіцієнтів для ОВДП, що є заставою за рефінансуванням</p>
Регуляторні та операційні	<p>Рекомендовано не виплачувати дивідендів.</p> <p>Скасовано оцінку стійкості банків, у т. ч. стрес-тестування.</p> <p>Відтерміновано запровадження буферів капіталу.</p> <p>Відтерміновано подання фінансових звітів.</p> <p>Відтерміновано переоцінку та перевірку застав.</p> <p>Призупинено регулярне оновлення планів відновлення.</p> <p>Тимчасово скасовано тарифи СЕП НБУ.</p>	<p>Не застосовуються заходи впливу за порушення нормативів, зокрема достатності капіталу та ліквідності.</p> <p>Заборонено виплачувати дивіденди.</p> <p>Скасовано оцінку стійкості банків, у т. ч. стрес-тестування.</p> <p>Відтерміновано запровадження буферів капіталу.</p> <p>Відтерміновано підвищення NSFR з 90% до 100% на рік.</p> <p>Відтерміновано подання фінансових звітів, деякої статистичної звітності .</p> <p>Відтерміновано переоцінку та перевірку застав.</p> <p>Призупинено регулярне оновлення планів відновлення.</p> <p>Тимчасово скасовано тарифи на послуги BankID НБУ.</p> <p>Дозволено використання хмарних послуг банками.</p> <p>Тимчасово розширена спрощена верифікація, зупинені виїзні перевірки з фінмоніторингу.</p>
Валютні		<p>Фіксація валютного курсу.</p> <p>Обмеження на купівлю валюти та транскордонні валютні операції.</p> <p>Обмеження на зняття коштів з валютних рахунків.</p> <p>Створено можливість обміну готівкової гривні за кордоном.</p>
Клієнтам	<p>Сприяння кредитним канікулам та реструктуризації позик.</p>	<p>Заборона нараховувати неустойку, пеню чи підвищувати ставку за позиками. Сприяння реструктуризації позик.</p> <p>Скасування на два місяці, а потім зниження комісії інтерчейндж НПС “Простір” проти довоєнного рівня.</p>

Синім кольором позначено подібні або ідентичні заходи, що вживалися під час коронакризи та воєнного стану.

НБУ зменшив тиск регуляторних вимог на діяльність та капітал

Збереження капіталу

- Незастосування заходів впливу за порушення ек. нормативів
- Заборонена виплата дивідендів
- Тимчасово призупинено відлік днів прострочення боргу (*скасовано*)

Відтермінування запровадження нових вимог

- Відтерміновані буфери капіталу
- NSFR залишався 90% (*до квітня 2023 р.*)

Зменшення тиску на операційну діяльність

- Скасовано оцінку стійкості банків та стрес-тестування у 2022 році
- Відтерміновано подання фінансових звітів, деякої статистичної звітності (*поступово відновлюється*).
- Відтерміновано переоцінку та перевірку застав
- Тимчасово розширена спрощена верифікація, зупинені планові виїзні перевірки з фінмоніторингу.

Відкриття можливостей

- Дозволено використання хмарних **сховищ** для даних
- Спрощено низку вимог з ідентифікації клієнтів
- Збільшено суму ліміту за спрощеними процедурами віддаленої верифікації
- Тимчасово дозволено не визнавати дефолт за реструктуризованими внаслідок війни кредитами

Інші

- Заборона операцій з пов'язаними особами

Із відновленням почалося згортання надзвичайних заходів

Для адекватної оцінки реального стану сектору, ризиків та втрат сектору, а також підвищення його прозорості сектору, НБУ відновив кілька вимог стосовно оцінки сектору та звітування:

- Відновлення розрахунку кількості днів прострочення погашення боргу для оцінки кредитного ризику (пруденційних резервів) – з 30.06.2022.
- Відновлення вимоги щомісячного/щоквартального погашення боргу в обсязі, не меншому, ніж сума нарахованих доходів як умови для оцінки активів на груповій основі та за спрощеним підходом.
- Банки повинні враховувати для оцінки кредитного ризику інформацію про знищене майно, зокрема на окупованій території.
- Поступове відновлення звітування

Нещодавно відновилося запровадження нових регуляторних вимог:

- Вирахування непрофільних активів з капіталу на рівні 75% (з кінця 2022 року)
- Вимога NSFR 100% (квітень 2023 року).

Нині НБУ працює над новими вимогами як кандидат у ЄС

НБУ надалі працює над розробкою нових нормативно-правових актів, що імплементують норми ЄС, зокрема:

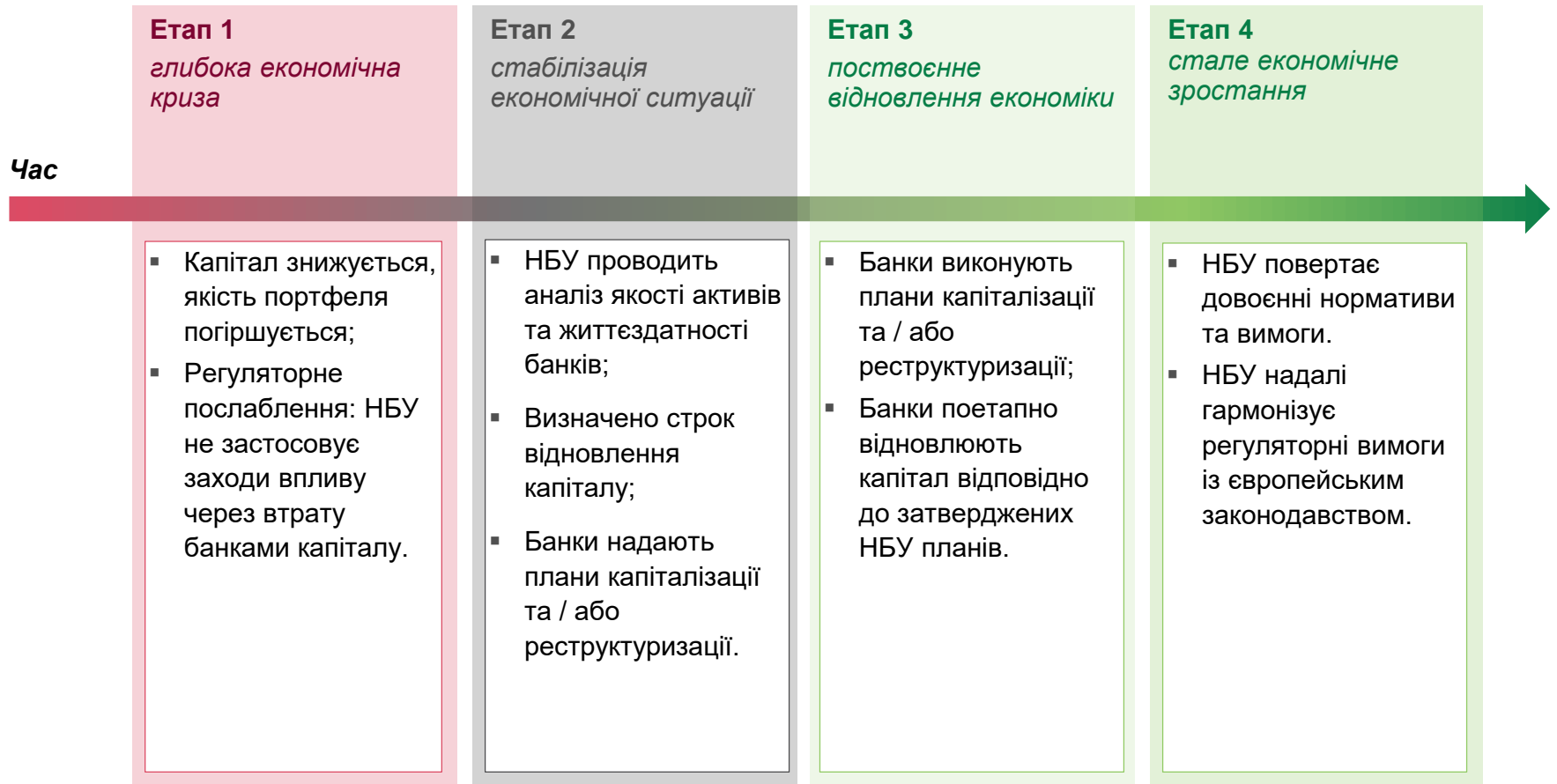
- Нова структура капіталу
- ICAAP
- Капітал під покриття ринкового ризику
- Новими методами оцінки ризиків

Запровадження нових вимог залежатиме від темпів відновлення економіки та фінансового сектору, а також від результатів цьогорічної оцінки стійкості банківського сектору.

Загальні плани із згортання надзвичайних заходів та запровадження європейських норм із орієнтовними графіками імплементації будуть спиратися на документи, які зараз опрацьовуються:

- Стратегія розвитку фінансового сектору (оновлюється, включатиме скоординовані кроки для безпечного згортання виняткових заходів)
- Стратегію скасування валютних обмежень
- (можливе) оновлення Угоди з ЄС.

НБУ запропонує графік відновлення капіталу банків

На час війни запроваджено повне гарантування вкладів фізосіб

13.04.2022 набрали чинності зміни до Закону про систему гарантування вкладів, ключовими з яких є:

збільшення гарантованої суми відшкодування вкладів

- з попередніх 200 тис. грн (діяли з 2012 р.) до 600 тис. грн

тимчасове повне гарантування вкладів населення

- на період дії воєнного стану та на три місяці після його завершення

приєднання Ощадбанку до системи гарантування вкладів

- відповідає міжнародним принципам та Стратегії реформування держбанків

вирішення проблеми платоспроможності ФГВФО

- конвертація боргів Фонду перед Урядом, сформованих у кризу 2014-2016 в умовні зобов'язання;
- виплати відбуватимуться без шкоди до мінімального капіталу Фонду

врегулювання цільового рівня капіталу ФГВФО

- значення цільового показника базуватиметься на сумі оцінених очікуваних та неочікуваних виплат у разі реалізації стрес-сценарію.

Додаткові слайди

Монетарні антикризові заходи переважно згорнуті вже у 2022 р.

24.02

- НБУ запропонував банкам бланкове рефінансування на рік в обсязі до 30% залишків коштів фізосіб станом на 23.02.2022

03.03

- НБУ відклав рішення про облікову ставку, вона зафіксована на рівні 10%

Перші тижні

- Ліквідність банків залишалася високою, банки звертались до рефінансування обмежено.

20.04

- Уточнено умови рефінансування: з 04.05.22 доступ залишається для банків, які втратили доступ до забезпеченого рефінансування та мають вплив коштів фізосіб понад 5%.

02.06

- НБУ відновив засідань з облікової ставки. Її було підвищено до 25%.
- Через зростання вартості рефінансування, банки масово повертають кредити

05.11

- Припинено проведення операцій рефінансування